

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název práce: Vliv změn spotřebního chování obyvatel na ekologickou stopu

Autor práce: Milan Mík

1. Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy

Cílem práce je „zhodnotit vliv různých scénářů spotřebního chování obyvatel na makrostrukturní uspořádání krajiny“, a to s využitím ukazatele ekologické stopy. Cíl rozvíjejí tři výzkumné otázky týkající se rozdílného odrazu různých typů spotřebního chování v krajině, dále stanovení konkrétních kategorií spotřeby s největším dopadem na krajinu a možností snížení tlaku na krajinu prostřednictvím změn spotřebního chování obyvatel.

Celkově jsou cíle, resp. otázky stanoveny přiměřeně vzhledem k nárokům bakalářské práce. Vzhledem k náplni práce je ovšem jejich formulace problematická – krajině a její struktuře je v práci věnovaná poměrně malá pozornost, bylo by tedy vhodnější z tohoto hlediska mírně přeformulovat cíl, resp. otázky (zejména ve vztahu k vymezení pojmů krajina, land use, land cover apod.).

Práce s literaturou

Teoretická část práce se detailně věnuje různým způsobům hodnocení dopadů spotřebního chování na životní prostředí. Výrazně se zabývá řešenou metodou výpočtu ekologické stopy, čímž se překrývá s kapitolami Metodologie a Praktická část. Bylo by vhodné jednotlivé kapitoly jasněji vymezit (např. i prostřednictvím úvodních shrnujících odstavců) a v kapitole Teorie věnovat větší pozornost zařazení práce do kontextu geografického výzkumu (tj. pozice tématu udržitelnosti a jejího hodnocení v rámci geografie, návaznosti na klíčové práce apod.). Autor vhodně pracuje s poměrně velkým množstvím literatury, v níž převažují cizojazyčné zdroje.

Metodika práce

Metodice práce je věnována velká pozornost; výrazně metodicky jsou zaměřené i kapitoly Teorie a Praktická část. Metodika výpočtu ekologické stopy je popsána velmi detailně včetně kritiky, slabých stránek využitých přístupů a vlastních návrhů na revizi modelu ekologického stopy. Naopak více pozornosti by mohlo být věnováno zdrojům a původu dat použitých při výpočtech – krátce jsou uvedeny v úvodu práce, v kapitole Metodika pak jen omezeně. Je však třeba ocenit náročnost zpracování práce, zejména detailní výpočty.

Analytická část práce

Do analytické části práce lze zahrnout tři kapitoly – Výsledky, Konfrontace výsledků se širšími souvislostmi a Diskuze (kapitolu Praktická část by bylo vhodnější přiřadit k metodice). Její nosnou část tvoří nastínění různých scénářů spotřeby a následný odhad jejich vlivu na životní prostředí,

potažmo makrostruktury krajiny. Větší pozornost by mohla být věnována objasnění volby parametrů pro výpočet jednotlivých scénářů spotřeby – v některých případech je explicitně uveden „zdroj inspirace“, místy je však nejasný (např. na s. 32 je uvedeno, že pro účely výpočtu scénáře SD3 byly výkony prostředků hromadné dopravy o sníženy o čtvrtinu, není však jasné, proč právě o tuto hodnotu). V následném představení a interpretaci vypočtených scénářů spotřeby (od nejméně po nejvíce šetrný k ŽP) by bylo vhodné (s ohledem na cíl práce) více rozpracovat geografické aspekty změn ve spotřebním chování, především vysvětlit vztah ke skutečné struktuře krajiny a jejím změnám v modelovém území – tj. jak jsou změny ve spotřebním chování obyvatel Hradce Králové navázány na konkrétní podobu krajiny, resp. využití ploch v Hradci Králové a okolí (tj. promítne se skutečně do struktury krajiny v okolí města např. snížení konzumace vepřového jeho obyvateli)?

Závěry práce

Závěr odpovídá na všechny stanovené otázky (přes uvedené výhrady k formulaci výzkumných otázek), ačkoli některé odpovědi nejsou příliš rozvedeny (zejména právě na otázku týkající se výše zmíněných prostorových aspektů).

2. Formální náležitosti práce

Formální úprava: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Stylistická úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Citační úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Komentář

Formální zpracování práce je velmi dobré, text má přiměřený rozsah. Práce je vhodně členěná, ačkoli rozdělení do kapitol není zcela tradiční. Bylo by pouze vhodné přehodnotit obsahové vymezení kapitol 2 až 4 (viz výše). Překlepy a pravopisné chyby se v textu prakticky nevyskytují, lze vytknout pouze občasné stylistické neobratnosti, resp. občasné používání zabarvených obrátů. Práce zahrnuje řadu grafických prvků, které jsou zpracovány na velmi vysoké úrovni. Je doplněna též čtyřmi přílohami, které jsou prostřednictvím odkazů dobře provázané s textem, a tedy využitě.

3. Souhrn

Celkové zhodnocení práce

Práce svým rozsahem a kvalitou zpracování odpovídá nárokům na bakalářskou práci. V zásadě byl splněn stanovený výzkumný cíl. Je třeba ocenit především volbu zajímavého a nepříliš obvyklého tématu i zajímavý přístup k jeho řešení. Velmi dobře jsou zpracované metodologické aspekty včetně kvalitní diskuze a kritiky jednotlivých metod hodnocení dopadů spotřeby na životní prostředí, částečně ovšem na úkor hlubšího zakotvení v rámci geografických výzkumů, které by také posunulo interpretaci jednotlivých scénářů směrem k většímu důrazu na prostorové aspekty spotřeby.

Práce nápaditě zpracovává velmi aktuální téma dopadu (osobní) spotřeby na životní prostředí a možnosti jeho ovlivnění a má velký aplikační potenciál (např. pro zpracování strategií udržitelného rozvoje, ale i pro popularizaci, resp. vzdělávání veřejnosti).

Předloženou práci **doporučuji / nedoporučuji** k obhajobě.

Otázky k obhajobě

1. Jak byste zařadil práci do širšího kontextu geografických výzkumů (např. k jaké subdisciplíně geografie ji lze přiřadit, na které práce navazuje apod.)?
2. Na základě jakých zdrojů či zkušeností byly navrhovány úpravy parametrů pro výpočet jednotlivých scénářů spotřeby (typově – např. již existující studie, ...)?

Datum: 1. 6. 2017

Autor posudku: RNDr. Magdalena Fialová (Kašková)

Podpis: